

Reactie op ingebrachte zienswijzen en adviezen partneroverleg buitengebied

Het conceptstuk Duurzame verpachting landbouwgronden is op 9 juni 2021 besproken in het partneroverleg. Hieronder een weergave van de ingebrachte opmerkingen en de wijze waarop de gemeente deze al dan niet meeneemt in het definitieve stuk.

ZLTO is positief gestemd en geeft aan meerjarige pacht belangrijk te vinden. Aandachtspunten: graspakket is nabij dorpskernen mogelijk niet handig i.v.m. kans op neospora. Met graspakket worden pachters uitgesloten die gras niet tot waarde kunnen brengen.

Pachtprijs belangrijk. Deze wordt nu alleen aangepast op hogere kosten, en niet op lagere opbrengsten a.g.v. beperkingen. ZLTO vraagt naar de inzet van kunstmestvervangers en wil graag inzicht in de verdeling van pachtgronden.

Wat nemen we wel mee in de aanpassing van het beleid:

- Meerjarige pacht is verwerkt in dit voorstel.
- Gebied verplicht graspakket vlak bij kernen is van toepassing bij Heesch en Heeswijk Dinther. Het gebied vrije keuzepakket wordt wat aangepast zodat de percelen aan de Bosschebaan en Kerkweg bij Heesch ook hierbinnen vallen. Hier is de verwachting dat veel wordt gewandeld. Wij gaan ervan uit dat met deze nieuwe kaart het gevraagde inzicht in de verdeling van pachtgronden wordt geboden.
- Kunstmestvervangers zijn wel toegestaan omdat deze een kleinere kringloop hebben (zie ook onderaan dit document de reactie van Evert Prins) dan reguliere kunstmest en daarmee in dat opzicht wat duurzamer zijn. Vanuit hogere regelgeving worden deze stoffen niet gezien als kunstmest.

Wat nemen we niet mee in de aanpassing van het beleid:

- Het perceel aan de Baron van Bogardelaan bij Heeswijk Dinther blijft verplicht graspakket. Het is niet aannemelijk dat daar veel wordt gewandeld en dit is al enkele jaren verplicht gras, zonder dat dit tot problemen heeft geleid.
- Wij zijn ons ervan bewust dat een verplicht graspakket voor sommige pachters niet interessant is, maar passen het pakket er niet op aan. Zij hebben de mogelijkheid elders te pachten.
- Pachtprijs passen we niet aan o.b.v. lagere opbrengsten. Een pachter die deze grond niet kan verwaarden, kan er ook voor kiezen om de grond niet te pachten. Wij hopen juist pachters op onze gronden te krijgen die met deze omstandigheden de juiste gewassen kiezen die dan wel rendabel zijn.

IVN vindt dat de gemeente weinig ambitie toont met dit stuk. Zij hebben geconstateerd dat ook dit jaar weer dicht tegen bebouwde kom maisakkers (monoculturen) zijn ingezaaid en pleiten voor meer sturing op andere teelten. Mais willen ze uitsluiten in de nieuwe regeling. Verder is het resultaat weinig vernieuwend. In een aanvullende mail heeft IVN gepleit voor financiële prikkels om meer innovatieve teelten te stimuleren.

Actief Burgerschap Heeswijk Dinther sluit zich hierbij aan.

Wat nemen we niet mee in de aanpassing van het beleid:

- Mais willen we niet op voorhand uitsluiten binnen ons pachtpakket omdat de hoofddoelstelling van deze gronden landbouw is en mais voor veel van onze boeren belangrijk is.

Wat nemen we wel mee in de aanpassing van het beleid:

- Innovatieve teelten voeren we niet door in het standaardpachtpakket. De gemeente heeft niet de kennis om vooraf de criteria vast te stellen wanneer een teelt zodanig innovatief is dat deze een beloning verdient. Wel nemen we in ons pachtbeleid een noot op dat we open blijven staan voor innovatieve ideeën. De miscanthusteelt aan de Kerkweg is een voorbeeld van een innovatieve teelt. Dergelijke initiatieven zullen we ook in de toekomst zeker blijven toejuichen, en waar mogelijk ook ondersteunen door grond beschikbaar te stellen.

Brabants landschap (telefonisch reactie doorgegeven) adviseert om drijfmest te verbieden aangezien dat slecht is voor het bodemleven. Met daarbij de kanttekening dat zij dat verbod hanteren op hun percelen die als hoofddoelstelling 'natuur' hebben. Adviseert de keverbanken uit het voorstel te halen. Deze zijn arbeidsintensief voor de pachter en eigenlijk alleen zinvol bij (gewenste) aanwezigheid van de Patrijs. Alleen inzetbaar bij akkers.

Wat nemen we wel mee in de aanpassing van het beleid:

- Keverbanken halen we uit het pakket.

Wat nemen we niet mee in de aanpassing van het beleid:

- Er komt geen verbod op drijfmest omdat dan alleen vaste mest overblijft, die slechts beperkt beschikbaar is.

Biologische boeren kunnen aan al deze eisen voldoen. En deze worden door externen gecontroleerd. Voordeel van kruidenrijk grasland i.c.m. een bloemenrand is dat er dubbel voordeel is voor de biodiversiteit.

De provincie is positief over het proces en de gebiedsgerichte aanpak. Wessel geeft nog de tip mee om ondernemers die natuurinclusieve landbouw al hebben opgenomen in hun bedrijfsvoering te belonen. In een aanvullende mail heeft de provincie dit genuanceerd: Zij doelden meer op de kansen van het belonen van ondernemers die een duurzaamheidscertificaat/ duurzame bedrijfsvoering hebben in brede zin, dus niet natuur inclusief per sé (is geen certificaat). Dit zorgt er voor dat je niet alleen invloed uitoefent op je eigen pachtgronden maar ook een uitstraling hebt naar andere percelen binnen de gemeenten (de ondernemer is immers duurzaam op zijn gehele bedrijf). Tegelijkertijd kan het bij een aantal certificeringen ook helpen in de handhaving/monitoring. Biologische boeren bijvoorbeeld worden goed gecontroleerd door SKAL.

Wat nemen we wel mee in de aanpassing van het beleid:

- We gaan bekijken hoe we pachters met duurzaamheidscertificaten voorrang kunnen geven op onze wachtlijst.

Dorpsraad Nistelrode wil vooral duidelijkheid over de mogelijke pachtvormen, arealen waar het over gaat en de pachttermijnen.

Wat nemen we wel mee in de aanpassing van het beleid:

- Dit wordt in de beleidsnotitie uitgelegd.

De bijenvereniging pleit voor brede bloemenranden van bijv. 10 meter en een sterk nectarhoudend bloemenmengsel. Daarnaast vinden zij de verplichting tot onderwerken van vanggewas nogal vrijblijvend overkomen.

Wat nemen we wel mee in de aanpassing van het beleid:

- Het onderwerken van vanggewas is niet vrijblijvend, maar als verplichting opgenomen.

Wat nemen we niet mee in de aanpassing van het beleid:

- Wij zijn ook voorstander van brede randen, maar vinden de huidige 6 meter brede randen al fors. Zeker gelet op het feit dat onze gronden over het algemeen al niet zo heel groot zijn. Zie ook de opmerking hieronder van Jos van den Hurk.

- We gaan bij de uitwerking goed kijken waar randen haalbaar zijn en welke breedte deze dan moeten hebben.
- Aangezien we ons richten op de inheemse insecten, en niet op de honingbij, richten we het bloemenmengsel niet specifiek op nectargift, maar op meerwaarde voor de wilde bestuivers.

Jos van den Hurk is positief over de insteek maar geeft de volgende kanttekeningen mee op het stuk van de gemeente:

- Alleen pleksgewijs onkruidbestrijding toe kunnen passen kan een groot probleem vormen bij akkerbouw.
- De percelen van de gemeente zijn vrij klein voor grasland
- Grasland vergt start van de verpachting in het najaar om tijdig in te kunnen zaaien
- Gras op zandgrond vergt veel beregening, maar meestal zijn er geen putten in de buurt.

Daarmee wordt het voorliggende pakket financieel onrendabel.

Verder is hij van mening dat het organisch stofgehalte over het algemeen best goed is. Ook stelt hij dat maisteelt best gunstig is voor de bodem omdat dit altijd wordt gevolgd door een vanggewas (gras).

- In het voorliggende pachtpakket mogen chemische herbiciden wel vollevelds worden gebruikt, maar is alleen glyfosaat uitgesloten
- Pleksgewijze toepassing van herbiciden is wel van toepassing op graslanden.
- T.a.v. financieel rendement geldt hetzelfde als bij de reactie op ZLTO (laatste bullet)
- Kruidenrijk grasland is droogteresistenter dan normaal grasland en kan dus gemakkelijker op zandgrond worden toegepast. Daarnaast geven wij een bonus op het hebben van kruidenrijk grasland.
- We werken met één overgangsjaar waarin het nog wel mogelijk is om andere gewassen te telen t.p.v. het graspakket.

Bernhezer buitenwacht pleit voor een goede balans. Verduurzaming is goed, maar niet doorslaan. Zijn het eens met opmerkingen Jos van den Hurk. Ook waarschuwen zij bij de graspakketten voor langslopende wandelaars met hun honden, weggegooide blikjes en ander zwerfafval.

Reactie: zie onder het kopje ZLTO

Dorpsraad Vorstenbosch vindt het goed dat de gemeente wil verduurzamen en vindt de gebiedsbenadering positief. Vraagt of het mogelijk is om te sturen op minder beregening. Ook geven zij de suggestie om de percelen te omheinen om de problemen met loslopende honden te beperken. Zij vinden het belangrijk dat er duidelijke eisen worden gesteld aan de bloemenmengsels en de breedtes van de randen (3 tot 10 meter breed). In een aanvullende mail noemde de Dorpsraad nog expliciet het overmatig beregenen van akkerbouwgrond, m.n. aardbeien.

Wat nemen we deels mee in de aanpassing van het beleid:

- We kiezen er voor om, behalve het verplicht stellen van grasland, niet meer te sturen in teelten. We sluiten geen andere intensieve teelten uit om de pachters toch enige vrijheid van handelen te bieden. Daar waar de verdrogingsproblematiek het grootst is, stellen we grasland verplicht en stimuleren we kruidenrijk grasland wat droogteresistenter is.
- Duidelijke eisen aan de randen vinden we belangrijk en werken we op perceelsniveau uit.

Wat nemen we niet mee in de aanpassing van het beleid:

- Het omheinen van percelen is niet iets wat wij als grondeigenaar gaan doen, maar een pachter mag dat wel doen als hij daartoe noodzaak ziet.

- Door de aanpassing van het gebied waar gras verplicht is, denken we het probleem met loslopende honden op graslanden al sterk te verkleinen.

Discussie:

Gelet op de tijd kunnen niet alle vragen worden beantwoord. Deze worden echter wel meegenomen in de verdere uitwerking. Evert geeft zijn reactie op de vragen: een kunstmestvervanger heeft een streepje voor op regulier kunstmest, omdat de kringloop wordt verkleind (lokale mest wordt benut) en indirect ook wordt gewerkt aan klimaat (productie van reguliere kunstmest kost veel energie). Is een bloemrand naast productief kruidenrijk grasland dubbelop? Nee: productief kruidenrijk grasland wordt met name ingezet vanwege de droogtetolerantie van het gewas zelf en verbetering van de bodemkwaliteit. Omdat gemaaid wordt, is een diverse rand die niet wordt gemaaid een grote aanvulling op het gebied van biodiversiteit.

Esther geeft aan dat de gemeente met deze reactie het model verder gaat detailleren en pachtprizen gaat bepalen. Die worden niet meer ter discussie aan het partneroverleg voorgelegd. Het college stelt de nieuwe voorwaarden vast en het partneroverleg ontvangt hiervan een terugkoppeling. Jammer dat IVN het ambitieniveau te laag vindt en Esther nodigt IVN uit om een keer toe te lichten wat zij wel hadden verwacht.